

Сьогодні
22.09.2022

Урок
№ 10

Всім.pptx
Нова українська школа

Наша мова — безцінний скарб.

А. Коваль «Наша мова» (продовження)

Мета: продовжувати знайомити учнів з українськими письменниками та мовознавцями; викликати інтерес до слова, його походження; навчати помічати незвичайне у звичайному; удосконалювати навички правильного виразного читання; розвивати зв'язне мовлення, уяву, фантазію учнів, збагачувати словниковий запас, розширювати світогляд учнів; виховувати любов до рідного слова.

Сьогодні
22.09.2022

Вправи на постановку дихання та розвиток артикуляції.

«Задми свічки»

- Уявіть, що перед вами – іменинний торт.
На ньому багато маленьких свічок. Зробіть
глибокий вдих і намагайтеся задуги якомога
більше свічок.

Сьогодні
22.09.2022

Вправи на постановку дихання та розвиток артикуляції.

**«Подми на
гарячий чай»**
- Уявіть, що
перед вами –
гарячий чай.
Зробіть
глибокий вдих і
подуйте на
нього.

Сьогодні
22.09.2022

Опрацювання тексту А.Коваль «Наша» мова (скорочено). «Чому поява мови докорінно змінила життя людей?». Читання тексту.

Чому поява мови докорінно змінила життя людей?

Мова допомагала людям порозумітися між собою, ставала у пригоді нашим предкам у їхньому важкому житті. Разом, усім великим родом, легше було корчувати ліс, звільняючи місце для посівів, разом приручати, а потім пасти худобу. І якщо раніше кожен сам повинен був додуматися до того, як зробити ту чи іншу роботу, то, маючи мову, можна було розповісти

Опрацювання тексту А.Коваль «Наша» мова (скорочено). «Чому поява мови докорінно змінила життя людей?». Читання тексту вчителем.

молодшим про все, передати їм свій досвід.

І тепер кожному наступному поколінню людей не треба було розпочинати все із самого початку.

Мова первісних людей була дуже бідною. Вона складалася з небагатьох слів. Значення кожного такого слова було нечітким, його супроводжували жестами, які допомагали людям порозумітися. Та минали століття, змінювалися люди, розвивалася й мова...

Сьогодні
22.09.2022

Прочитайте слова, правильно ставте наголос.

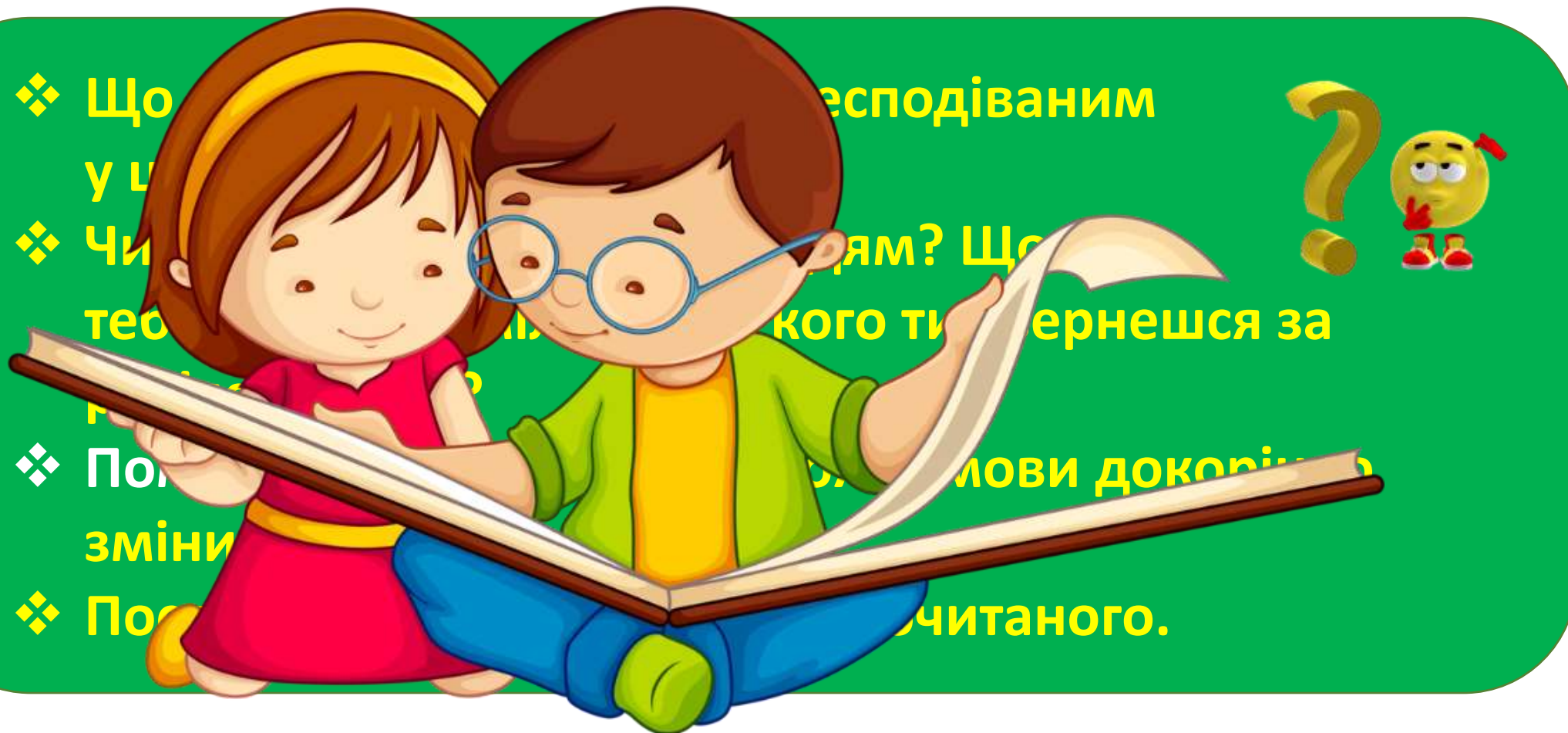

допомага́ла
порозу́мітися
їхньо́му
ра́зом
корчува́ти
звільня́ючи
прируча́ти

па́сти
пе́рвісних
нечі́тким
супрово́джували
порозу́мітися
змі́нювалися
розвива́лася

Сьогодні
22.09.2022

Читання оповідання учнями. Бесіда за змістом тексту з елементами
вибіркового читання.

Опрацювання тексту А.Коваль «Наша» мова (скорочено). «Дивовижний винахід». Читання тексту.

Дивовижний винахід

А далі сталася подія величезної ваги: люди **винайшли письмо**. Наше слов'янське письмо — знайомі й звичні літери абетки — пройшло довжелезний шлях, поки дійшло до нас. Поклав початок цьому один дуже давній і беручий* народ — фінікійці, які жили за 30 століть до нас. Їхнє письмо запозичили й вдосконалили стародавні греки.

Слов'янська азбука була зроблена за зразком грецької. До 24 грецьких літер було додано ще 19.

Сьогодні
22.09.2022

Опрацювання тексту А.Коваль «Наша» мова (скорочено). «Дивовижний винахід». Читання тексту вчителем.

На наші українські землі ця азбука прийшла понад тисячу років тому. Увесь цей час вона змінювалась, аж поки не стала такою, якою ми сьогодні й користуємося. **Важко навіть сказати, скільки людей протягом століть доклали зусиль, щоб сьогодні ми з вами могли писати й читати.**

Скільки мов на Землі? Вважають, що приблизно 5 тисяч.

Українська мова належить до високорозвинених мов світу. Багато зробили для її вдосконалення письменники та письменниці,

Тарас Григорович
Шевченко

вчені, видавці книжок, газет і журналів, освічені люди різних часів. **Почесне місце належить Тарасові Григоровичу Шевченку, який обробив, відшліфував і показав світові дорогоцінне каміння — мову простого, пригнобленого тоді народу України...**

Багато нових слів ми запозичили у своїх близьких і далеких сусідів.

Уся наша планета оповита невидимими шляхами, що ними мандрували й нині мандрують слова.

Сьогодні
22.09.2022

Опрацювання тексту А.Коваль «Наша» мова (скорочено). «Дивовижний винахід». Читання тексту вчителем.

Адже всі народи світу навчилися говорити на одній мові. А ми навчилися говорити сьогодні...

Щоб вільно, невимушено, красиво розмовляти, треба вчитися... Намагатися зрозуміти правила, запам'ятовувати нові слова й прислів'я та приказки, бо це збагачує вашу мову, розповідати вірші, бо це розвиває пам'ять. І тоді, послухавши вас, кожний скаже: «Як прекрасно звучить українська мова!».

Беручкий – дуже працюючий.

Пригноблений – позбавлений
прав, можливості вільно жити.

Сьогодні
22.09.2022

Прочитайте слова, правильно ставте наголос.

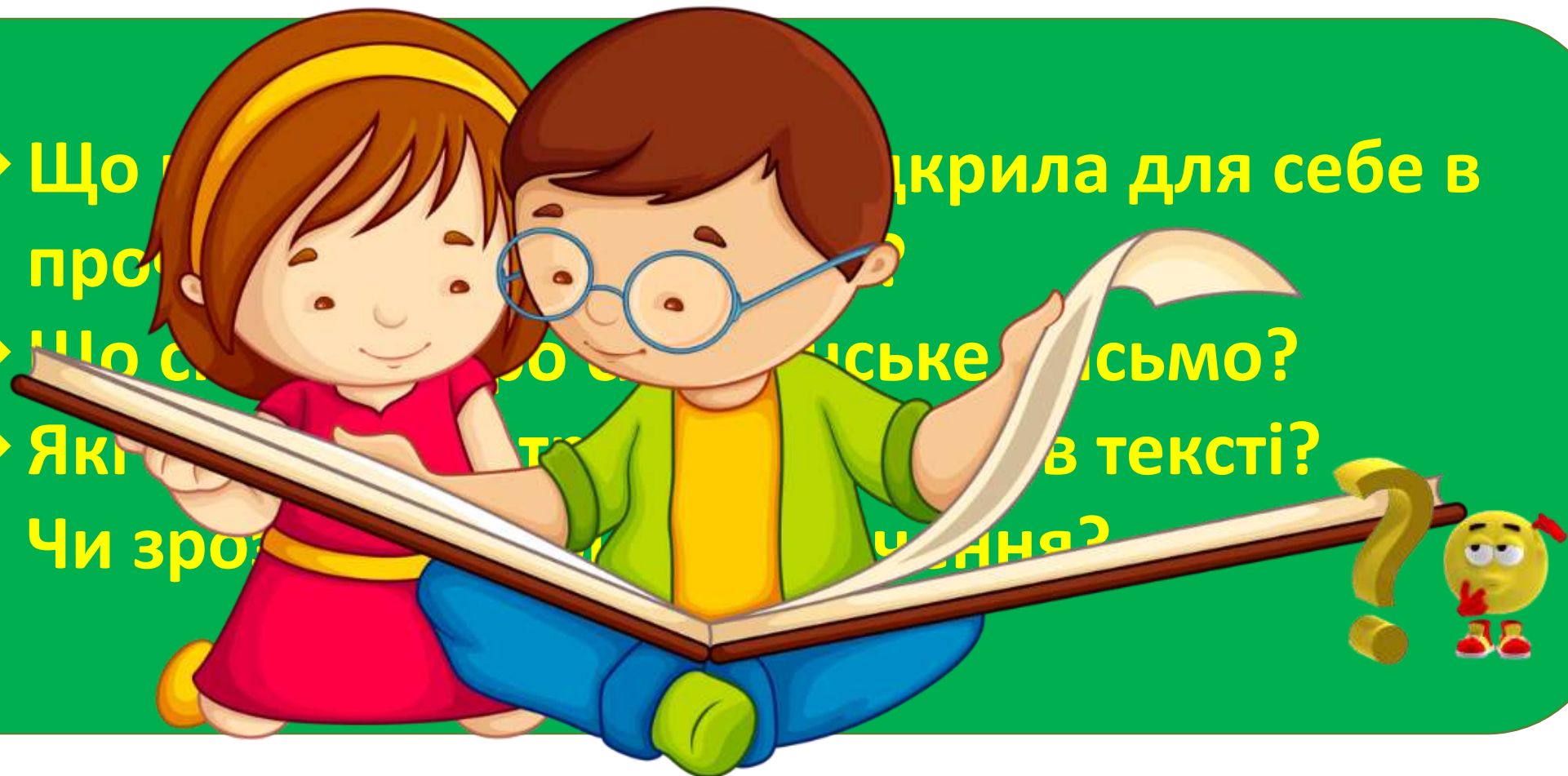
ви́нахід
ви́найшли
слов'я́нське
довже́лезний
фіні́кійці
висо́корозві́нених
гре́цької

відшлі́фува́в
дорогоці́нне
камі́ння
опо́віта
неві́димими
неві́мушено
запам'я́товування

Сьогодні
22.09.2022

Читання оповідання учнями. Бесіда за змістом тексту з елементами
вибіркового читання.

- ❖ Що відкрила для себе в про...
- ❖ Що сказало сільське сьмо?
- ❖ Як ... в тексті?
- Чи зрозуміло читання?

Сьогодні
22.09.2022

Поміркуйте разом над порадами автора щодо вивчення мови.

- ❖ Як ви зрозуміли виділені речення?
- ❖ Прочитайте заголовки до частин тексту. Це буде його план.
- ❖ Підготуйтесь удома до стислого переказу прочитаного.
- ❖ Передайте послідовність розвитку мови.

**За зразком якої азбуки було
створено слов'янську?**

**А) фінікійської; Б) грецької;
В) латинської .**

**Зверніть увагу! У цьому тексті йдеться
про правдиві події, факти, назви
країн, які відомі в науці. Тому такі
оповідання є науково-художніми.**

Сьогодні
22.09.2022

Пояснення домашнього завдання.

**Підручник с.20-23.
Прочитайте текст Алли
Коваль «Наша мова»,
Підготуйтеся удома до
стислого переказу
прочитаного.**

